

Översiktsplan för Vänersborgs kommun

UTSTÄLLNINGSGUTLÅTANDE

Hur samrådet har bedrivits

Vänersborgs kommun har under perioden 19 juni – 18 september 2017 haft ett förslag till ny översiktsplan på utställning i enlighet med 3 kap 10-18 § i plan- och bygglagen.

Kungörelse om utställningen annonserades i lokaltidningen Vänersborgaren den 14 juni 2017 som når samtliga hushåll i kommunen samt i ortstidningen TTELA den 17 juni 2017. Kungörelse skickades till statliga och regionala myndigheter, företag involverade i infrastruktur, kommunens politiska nämnder och ett antal organisationer. De personer som på olika sätt varit i kontakt med kommunen angående översiktsplanearbetet informerades om utställningen via epostutskick. Förslaget ställdes ut på kommunhuset och bibliotek i Vänersborg, Vargön och Brålanda. Planförslaget fanns även tillgängligt på Vänersborgs kommuns hemsida.

Allmänheten bjöds in till samtalsträffar i juni på de fyra utställningsplatserna, då tjänstemän berättade om förslaget och svarade på frågor.

Nedan listas de sammanlagt 32 organisationer och personer som lämnat yttrande till utställningsförslaget:

Länsstyrelsen	Melleruds kommun
Energimyndigheten	Lidköpings kommun
Försvarsmakten	Lilla Edets kommun
Lantmäteriet	Infrastrukturgruppen, Brålanda Företagarförening
Luftfartsverket	Nya Moderaterna i Vänersborg
Sjöfartsverket	Villaägarna Vänersborg, Trollhättan, Lilla Edet
Skogsstyrelsen	Bo Wänerberger
Jordbruksverket	Lennart Lindbom
Naturvårdverket	Johan Larsson
Statens geotekniska institut	Carl Waern
Sveriges geologiska undersökningar	Christer Waldemarson
Trafikverket	Byggnadsnämnden
Västarvet	Samhällsbyggnadsnämnden
Västra Götalandsregionen	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Svenska Kraftnät	Barn- och utbildningsnämnden
Trollhättan-Vänersborgs Flygplats	
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	

Referat av yttranden och kommentarer

MYNDIGHETER OCH FÖRETAG

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen visar på en god medvetenhet om såväl utmaningar som möjligheter som kommunen har i arbetet för det hållbara samhället. Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt. Länsstyrelsen poängterar även att det är angeläget att flera av de aktiviteter som lyfts fram som fortsatt arbete kommer igång för att underlätta kommande planläggning. Det gäller till exempel strategin för avvägningar mellan jordbruksmark och andra allmänna intressen och underlaget för lämplig lokalisering av småbåtshamnar.

Kommentar: Synpunkterna noteras inför uppföljningsarbetet.

Det är angeläget att fördjupning av översiktsplan för Vänersborg och Vargön, där markstrategierna för utveckling av stationssamhällena ska konkretiseras, kommer igång snart. Innan en fördjupning av översiktsplanen tagits fram för dessa områden bedömer Länsstyrelsen att översiktsplanen ger otillräcklig vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras där.

Kommentar: Kommunen delar Länsstyrelsens syn att en fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön är viktig att få fram och arbetet med det pågår. Översiktsplanen ger övergripande vägledning bland annat genom många rekommendationer som inte syns i ÖP-kartan (utvecklingsprincip 1-7, 9-14, 16). En del särskilt viktiga hänsynstaganden och infrastrukturfrågor är också medtagna i ÖP-kartan.

I en av grundstrategierna i översiktsplanen klargör kommunen att när centrum utvecklas måste många avvägningar göras. Bland annat står det att den så kallade kulturaxeln ska stärkas. Kulturaxeln utgör en viktig del i riksintresset Vänersborg (P 20), men detta riksintresse beskrivs inte alls i underlagsdelen, där resten av riksintressena redovisas, eller i konsekvensbeskrivningen. Hur detta riksintresse kan tillgodoses framgår således inte av översiktsplanen.

Kommentar: Riksintresset är sedan tidigare behandlat genom rekommendation i ÖP-kartan under utvecklingsprincip 2 och det redovisades i utställningen på karta över riksintressen. I samband med pågående arbete med FÖP Vänersborg-Vargön, görs en fördjupad analys av kulturmiljövärdena inom riksintresset. Dessutom ska en bevarande- och utvecklingsplan för Vänersborgs centrum tas fram, där uppdaterade strategier kring riksintresset och andra bevarandeintressen i centrum ska framgå.

Underlagsdelen och konsekvensbeskrivningen har kompletterats. I underlagsdelen har riksintresse för kulturvård centrala staden lagts till och i konsekvensbeskrivningen redogörs avvägning kring riksintresse för kulturvård.

Kommunen pekar i förslaget ut en framtida vägförbindelse mellan Öxnered och Onsjö. Länsstyrelsen bedömer att en vägförbindelse mellan Öxnered och Onsjö kan knyta ihop Öxnered med centralorten och förbättra förutsättningarna för pendling med tåg och är därför positiv till att kommunen pekar ut ett sådant förslag. Det finns dock motstående intressen,

inte minst i form av kulturmiljön vid Brätte, som är av riksintresse för kulturmiljövården. Beroende på hur vägen dras riskerar den att påtagligt skada riksintresse för kulturmiljövården. Det är viktigt att olika vägalternativ studeras (inklusive ett nollalternativ) för att hitta en lämplig sträckning som dessutom inte påtagligt skadar riksintresset samt en god anpassning till kulturmiljön.

Kommentar: Kommunen är medveten om dessa intressekonflikter och har belyst dem i översiktsplanen. Bland annat är viktiga kultur- och naturvärden markerade i ÖP-kartan. Avvägningar och alternativ kommer att studeras i den fortsatta planeringen.

Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen tillgodoser riksintressena för naturvård och friluftsliv samt områden som (enligt 4 kap. 2 § miljöbalken) i sin helhet är av riksintresse för turism och friluftsliv, främst det rörliga friluftslivet. Länsstyrelsen anser dock att redovisningen av riksintressen bör förtydligas i översiktsplanen. Det är en brist att områden inte är utpekade på kartor i egenskap av just riksintresse och att riksintressen inte är angivna i huvuddokumentet.

Kommentar: Riksintressen redovisas heltäckande i underlagsdelen, såväl med kartor som beskrivning av värden samt bedömning av hur översiktsplanen hanterar dessa värden. Översiktsplanen tar hänsyn till nämnda riksintressen bland annat genom att i ÖP-kartan markera stora områden som värdefulla naturområden (N4) och viktiga friluftsområden (F1/F2). Att dessa områden inte överallt följer de gränser som länsstyrelsen anger för riksintresset kan förklaras med att de senare har ritats ut mer generellt. Till exempel avser riksintresset för turism och friluftsliv (MB 4:2) att täcka in hela Vänern med kringliggande naturområden, vilket innebär en alltför grov markering för att kunna användas i kommunens översiktsplan (bland annat ingår en stor del av centrumbebyggelsen och hela Vänersnäs).

Avgränsningen av N4-området på Kroppefjäll behöver justeras i nordöstra delen (ca 2 km), så att det täcker hela riksintresset för naturvård Kroppefjäll.

Kommentar: N4-området på Kroppefjäll har utökats för att täcka in större delen av riksintresseområdet samt även delar utanför detta som innehåller värdefulla naturbiotoper. Dock har den befintliga bergtäkten och en jordbruksgård som ligger inom riksintresseområdet inte tagits med.

Riksintressen för naturvård Tunhemsslätten bör få en N-beteckning så att området träffas av rekommendationerna i utvecklingsprincip 1.

Kommentar: Riksintresseområdet på Tunhemsslätten har i sin helhet tagits med som N4-område i ÖP-kartan. Området har också lagts till i underlagsdelens redovisning av särskilt värdefulla naturområde.

Området Vassbotten-Karls grav- Göta älv bör få en F-beteckning, då det är riksintresse för friluftsliv.

Kommentar: Området är markerat som värdefullt naturområde (N4) i ÖP-kartan, vilket innebär ett skydd mot åtgärder som kan skada naturvärdena. Kommunen bedömer att det i detta fall vore överflödigt att lägga till ett F2-område i kartan med identisk utbredning, vilket skulle göra kartan mer svårläst. Hur såväl natur- och kultur- som friluftsvården skyddas och utvecklas runt Vassbotten och Karls grav är en viktig

uppgift för den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön att redovisa. I den planen finns utrymme att vara betydligt mer specifik och detaljerad.

Vänersnäs är, enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, i sin helhet av riksintresse för turism och friluftsliv. Miljökonsekvensbeskrivningen lyfter fram att förändringarna på Vänersnäs är ett av fyra förslag i översiktsplanen som kan ge betydande miljöpåverkan. Kommunen är medveten om de många hänsynstaganden som behöver tas för att möjliggöra föreslagen bebyggelseutveckling på Vänersnäs, men konsekvenserna för och avvägningen mot 4 kap. 2 § miljöbalken kan bli tydligare. I miljökonsekvensbeskrivningen lyfts inte riksintressen enligt 4 kap. 2 § miljöbalken på samma vis som övriga riksintressen. Riksintresset enligt 4 kap. 2 § miljöbalken behöver redovisas också på kartan.

Kommentar: Tydligast kommenteras kommunens bedömning av hur varje riksintresse påverkas av översiktsplanen i underlagsdelens första kapitel. Där hanteras alla riksintressen på lika sätt. I konsekvensbeskrivningen finns en tabell som visar för vilka riksintressen kommunen bedömer att det finns konflikter med rekommendationerna. En särskild genomgång av dessa riksintressen görs på sid 8-9. Riksintresset för turism och friluftsliv (MB 4:2) ingår inte bland dessa då bedömningen är att riksintresset inte hotas genom översiktsplanens rekommendationer. Bedömningen utgår från att de områden som är viktiga för friluftslivet har skydd genom översiktsplanen samt att vissa frågor av betydelse för turismen lyfts fram, till exempel behov av gästhamnar och tillgänglighet till stränder. Den begränsade bebyggelseutveckling på Vänersnäs som tas upp i utvecklingsprincip 8 bedöms inte stå i konflikt med detta riksintresse.

I översiktsplanen föreslår kommunen ett utredningsområde för hamn (A2) i Vargön. Vid en eventuell förflyttning av hamnverksamheten från Vänersborg till Vargön kan en ny precisering av riksintresset Vänerhamn bli aktuell. Trafikverket ansvarar för detta.

Kommentar: När detta är aktuellt ansvarar Trafikverket för detta nya riksintresse.

Det behöver framgå att hela kommunen ligger inom flygplatsens influensområde med hänsyn till flyghinder, flygbuller och elektromagnetisk störning. Flygplatsen har kommunikations- och navigeringsutrustning utanför det område som betecknas som A1 på kartan. Dessa behöver också skyddas och markeras.

Kommentar: Efter dialog med flygplatsen har ny information förts in i huvuddokumentet, bland annat en ny rekommendation om att plats för kommunikations- och navigeringsutrustning behövs. Dock görs bedömningen att detaljeringsgraden skulle bli alltför hög om alla restriktioner fördes in i översiktsplanen och i kartan. Hänsyn till flygplatsens riksintresse tas i varje planärende och i bygglovsprövningar som kan innebära flyghinder.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning vad gäller avvägningen mellan riksintresset för energiproduktion (vindkraft) och riksintresse för naturvården på Kroppefjäll. Länsstyrelsens synpunkter i tidigare yttrande över förslag till uppdatering av riksintresse vindbruk gäller alltså. Kommunens avvägning framgår av underlagsdelen men behöver synliggöras i huvuddokumentet.

Kommentar: Kommunens avvägning gällande vindkraft har förtydligats i huvuddokumentet.

Länsstyrelsen bedömer att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB.

Vad gäller LIS-område 4 Ryrsjön vill Länsstyrelsen uppmärksamma att sjön omges av fin lövskog (klass 2 i Länsstyrelsens lövskogsinventering). Lövskogen ligger i huvudsak mellan LIS-området och strandlinjen, men berörs i öster av det föreslagna LIS-området. Generellt har klass 2-lövskogar sådan betydelse för strandskyddets syften att de inte bör ingå i LIS-områden. Eventuell tillkommande bebyggelse behöver därför föregås av en närmare inventering av växt- och djurlivet för att avgöra möjlig planläggning eller dispens

Kommentar: Beskrivningen av LIS-området vid Ryrsjön i underlagsdelen har ändrats för att skydda värdefulla lövskogsområden från exploatering.

Länsstyrelsen bedömer att arkeologisk utredning behövs inom LIS-område 1, 2 och 3 innan lämpligheten ur kulturmiljösynpunkt kan avgöras. Direkt intill LIS-område 1 (Sikhallsviken) finns även ett byggnadsminne, ett spannmålmagasin, som är skyddat genom kulturmiljölagen för att bevara sitt kulturhistoriska värde. Förändringar i anslutning till byggnadsminnet bör anpassas så att byggnadens karaktär inte förvanskas.

Kommentar: Kulturmiljöaspekterna har lyfts fram tydligare i beskrivningen av LIS-områdena i Sikhall och på Vänersnäs i underlagsdelen.

Länsstyrelsen vill också upplysa om att dispens för enstaka en- eller tvåbostadshus med stöd av LIS-reglerna bara får ges om den nya byggnaden läggs i anslutning till ett befintligt bostadshus.

När det gäller möjligheten till enstaka förhandsbesked finns en viss oklarhet i översiktsplanen. I underlagsdelen anges att enstaka förhandsbesked och dispenser kan ges under vissa förutsättningar. Det återspeglas inte i rekommendationerna i huvuddokumentet där det anges att område ska planläggas. Det är viktigt att det inte finns någon oklarhet när rekommendationerna ska tillämpas.

Kommentar: Justering har gjorts i rekommendationen för att skapa tydlighet.

SMHI har tagit fram nya beräknade nivåer för Vänern. Vänersborgs kommuns översvämningssprogram från 2014 har redovisningar och förslag på åtgärder som kan behöva uppdateras med anledning av de nya uppgifterna. I översvämningssprogrammet anges bland annat att ny bebyggelse och samhällsviktiga funktioner ska klara nivån +47,16 meter över havet i vissa områden, och +46,96 meter över havet i andra. Länsstyrelsen vill framföra att dessa nivåer troligen kräver någon form av riskreducerande åtgärder för att avsedda funktioner ska kunna säkras.

Kommentar: Kommunen kommer 2017 att delta i ett informationsmöte om SMHI:s nya beräkningar över Väterns vattennivåer, därefter kommer kommunen att ta ställning till hur mycket kommunens översvämningssprogram kan komma att behöva revideras. I huvuddokumentet har texten kompletterats med att nya nivåer har tagits fram. Hur kommunen ska hantera detta läggs på fortsatt arbete och har lagts till i aktivitetslistan.

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen visar en medvetenhet kring ras-och skredfrågor. Länsstyrelsen (och Statens Geotekniska Institut) efterfrågade i samrådet en beskrivning

av de geologiska förutsättningarna för att tidigt identifiera områden med osäkra markförhållanden där de geotekniska förutsättningarna kan vara komplicerade. Länsstyrelsen accepterar kommunens tidigare bedömning, men vill samtidigt framhålla att utredningar i efterföljande planering kan visa på komplicerade geotekniska frågeställningar att hantera som hade varit bra att ha kännedom om redan i detta skede.

Kommentar: Noterat

Länsstyrelsen anser det redovisade bullerpåverkansområdet (S2) från flygplatsen inte stämmer överens med det i flygplatsens miljötillstånd från 2013. Bullerutredningen på kartan i översiktsplanen motsvarar utbredningskurvan för 80 dBA max ljudnivå. Max 70 dBA har en annan kurva. De bebyggelseområden som ligger inom flygplatsens bullerområde för 70 dBA behöver utredas gällande störningar från flyget innan de kan avgöras som lämpliga.

Kommentar: Som framgår av bakgrundstexten och i rekommendationen är bullerutbredningskartan för flygplatsen baserad på en ny utredning 2015 där 70 dB(A) kan komma att överskridas 16 gånger per dygn (kl 6-22) enligt flygplatsens miljötillstånd. Eventuell likhet med tidigare redovisad kurva för 80 dB(A) beror på att den kurvan togs fram mot tidigare riktlinjer för antalet tillfällen som riktvärdet får överskridas. Förtydligande av texten har gjorts så att det framgår att de nya beräkningarna utgår från en ny förordning (SFS 2015:216).

När det gäller utvecklingsprincipen *Skapa säkra och hälsosamma miljöer* behöver texten justeras. I texten står det om transportleder där miljöfarligt gods fraktas, men det ska stå transportleder för farligt gods. Förslagsvis kan det stå att riskbedömning ska göras inom 150 meter från väg och järnväg, samtidigt som det förtydligas med en rekommendation (markerad S) på kartan som redovisar störningar.

Kommentar: Rättelse har gjorts i texten. Det finns andra zoner kring vägar och järnvägar inritade i ÖP-kartan och ytterligare en liknande beteckning skulle göra kartan svårläst. Därför är rekommendationen kring riskbedömning för farligt gods inte kopplad till kartbeteckning.

Flera av de områden kommunen föreslår för bebyggelse ligger på jordbruksmark, samtidigt som tydliga motiverade avvägningar mellan bevarande av jordbruksmark och andra väsentliga samhällsintressen saknas. Enligt 3 kap. 4 § MB är jord- och skogsbruk av nationell betydelse. Där jordbruksmark trots allt måste användas för samhällsutbyggnad behöver de övervägande som ligger till grund för exploateringen av jordbruksmark framgå av översiktsplanens beskrivning. Kommunen anger, i aktivitetslistan, att ta fram en strategi som stöd i arbetet att värna jordbruksmarken i kommunen har högsta angelägenhet. Strategin hade behövts redan nu för att bedöma de förslag av ianspråktagande av jordbruksmark som görs i översiktsplanen.

Kommentar: Kommunen delar länsstyrelsens uppfattning att stöd för tillämpningen av MB 3:4 hade varit bra och vill därför ta fram en strategi. Det hade också varit till stor hjälp att få tydligare underlag från regionalt och nationell håll eftersom det är viktigt att lagen tillämpas lika i olika kommuner. Behoven är också stora av nya bostäder och möjlighet att utveckla landsbygden. Kommunen bedömer att den bebyggelseutveckling som föreslås i utvecklingsprincip 8 (LIS, B3, B4) är tillräckligt be-

gränsad för att kunna pekas ut i översiktsplanen även innan en jordbruksstrategi tagits fram. Inför planläggning i områdena och eventuella planbesked kommer frågan om skyddande av jord- och skogsbruksintressen att följas upp.

Vissa delar av kommunens planerade utveckling är kopplad till Västra Götalandsregionens arbete med Målbild tåg 2035. Länsstyrelsen vill förtydliga att inte förrän motsvarande satsning på spår finns i den nationella transportinfrastrukturplanen kan framtida utökad tågtrafik ses som en planeringsförutsättning i kommande detaljplanering.

Kommentar: Noterat.

Länsstyrelsen framförde i samrådsyttrandet vikten av att kommunen tar fram ett kulturmiljöprogram och uppdaterar de byggnadshistoriska inventeringarna. I aktivitetslistan, där kommunen redovisar fortsatta arbeten, anger kommunen att byggnadsinventeringar ska ses över och uppdateras. Aktiviteten lyfts fram som en av de mest angelägna. Länsstyrelsen välkomnar det men saknar samtidigt aktivitet som innebär att ett kulturmiljöprogram tas fram.

Kommentar: Arbetet med att ta fram en Bevarande- och utvecklingsplan för Vänersborgs innerstad kommer att påbörjas under 2017/2018. Planens syfte är att skapa besluts- och kunskapsunderlag som stödjer en väl genomtänkt utveckling och bevarande av stadsmiljön utifrån ett helhetsperspektiv. Detta innefattar ett strategidokument som syftar till att visa centrumbebyggelsens olika delar och hur man övergripande kan utveckla och bevara dessa delar långsiktigt. Även en mer djupgående inventering kommer att genomföras inom arbetet med Bevarande- och utvecklingsplanen.

I översiktsplanen föreslås att arbetet med att finna en strategisk lokalisering för småbåtshamnar i östra delen av kommunen ska fullföljas. Det saknas en mer detaljerad beskrivning varför Stigsberget/Bäsingebo kan vara lämpliga platser för ny småbåtshamn. En beskrivning av omfattning och miljöpåverkan saknas. Länsstyrelsen anser att det hade varit lämpligt att i översiktsplanen avgöra lämplig lokalisering.

Kommentar: Kommunen har tagit fram Strategi för lokalisering av småbåtshamnar utmed Dalslandskusten, Vänersborgs kommun. Strategin godkändes av Kommunfullmäktige 2013 och av den framgår motiven och beskrivningen av platsers lämplighet för småbåtshamnar ut med Dalslandskusten. I strategin pekas området Stigsberget/Bäsingebo ut som lämpligt område för småbåtshamn. Enligt aktivitetslistan framgår det att riktlinjer för strategisk lokalisering av småbåtshamnar även i den östra delen av kommunen ska tas fram. Översiktsplanen gör alltså inga nya ställningstaganden rörande småbåtshamnslokalisering och inga platser är heller utpekade i ÖP-kartan.

I kommunen har Svenska Kraftnät tre 400 kV-ledningar. Ledningarna är av betydelse för rikets elförsörjning. Stamnätet för elledningar bör redovisas på karta. Kommunen behöver i den efterföljande bebyggelseplaneringen ta hänsyn till ledningarna genom att bebyggelse placeras på tillräckligt avstånd.

Kommentar: Kartbilden som redovisar stamnät för elledningar (sid 84) har förtydligats genom att skriva vilka ledningar som tillhör stamnätet. Såväl stamnät som andra större elledningar finns sedan tidigare inlagda i ÖP-kartan.

Energimyndigheten

Energimyndigheten anser att förslaget till översiktsplan för Vänersborgs kommun innebär ett tillräckligt underlag ur ett energiperspektiv. Myndigheten råder kommunen att ta fram ett tematiskt tillägg om vindkraft till översiktsplanen.

Kommentar: Arbetet med att ta fram en vindbruksplan avbröts i och med information om stoppområde för höga objekt. Närheten till Försvarmaktens flygplats i Såtenäs, ligger till grund för att arbetet stoppats. De avvägningar mellan motstridiga riksintressen som gjordes i samband med att en vindbruksplan höll på att tas fram redovisas i enkelhet i underlagsdelen. Förtydligande har även gjorts i huvuddokumentet.

Försvarmakten

Försvarmakten har inget att erinra i ärendet.

Lantmäteriet

Lantmäterimyndigheten har inget att anmärka på i ärendet.

Luftfartsverket

Luftfartsverket påpekar att det inte enbart är flyghindermässig påverkan på flygplatsers in- och utflygningvägar samt hinderytor som måste beaktas. Det kan även förekomma elektromagnetisk påverkan, som måste beaktas utifrån flygplatsers och luftfartsverkets CNS-utrustning (utrustning för kommunikation, navigation och radar). De skyddsområden som finns runt dessa områden måste beaktas. Luftledning för starkström får inte dras närmare än 4 kilometer från flygplatsens ARP-punkt (referenspunkt).

Kommentar: Frågan fördes in i huvuddokumentet efter samrådet.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket påpekar att Vänersborgs hamn är utpekad som riksintresse för hamn. Vid eventuell förflyttning av hamnverksamheten från Vänersborg till Vargön är det av vikt att en möjlig ny precisering av riksintresse för hamn ses över. Trafikverket ansvarar för detta. Viktigt att även beakta detta i den fördjupade översiktsplaneringen som pågår i området vid Vargön.

Kommentar: Detta tas hänsyn till i kommande fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargöns tätort.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen belyser att i underlagsdelen benämns skogsstyrelsen med sitt gamla namn Skogsvårdsstyrelsen, namnet bör ändras till Skogsstyrelsen.

Utvecklingsprincip 2 – bevara och utveckla värdefullt kulturarv benämner inget om lämningar som inte berörs av kulturminneslag men som berörs av skogsvårdslagens hänsynskrav (hänsyn till kulturvärden i skogen). Skogsstyrelsen rekommenderar att överväga om dessa kulturarv ska/bör belysas i texten.

Kommentar: Skogsstyrelsens gamla namn Skogsvårdsstyrelsen ändras till Skogsstyrelsen. Tillägg med hänvisning till skogsvårdslagens hänsynskrav har gjorts i bakgrundstexten för utvecklingsprincip 2.

Jordbruksverket

Jordbruksverket har ingen möjlighet att lämna yttrande.

Naturvårdverket

Naturvårdsverket avstår från att yttra sig i ärendet.

Statens geotekniska institut

SGI framhäver att deras synpunkter i samrådsskedet inte har tagits i beaktning. De saknar en beskrivning av kommunens geologiska förutsättningar samt att en samlad kartredovisning av eventuella geotekniska riskområden i kommunen rekommenderas.

Geotekniska förutsättningar bör redovisas med avseende på geotekniska riskfaktorer, som kan vara avgörande för lämpligheten utifrån ett geotekniskt perspektiv. De geotekniska förutsättningarna bör även redovisas utifrån det framtida förväntade och förändrade klimatet.

En strategi bör tillfogas planen över hur geotekniska riskområden ska utredas i samband med framtida detaljplaner och bygglov.

Kommentar: Länsstyrelsen accepterar kommunens svar i samrådet att det inte finns fulltäckande underlag nu, men att det hanteras i enskilda ärenden. Vid behov görs geotekniska utredningar samband med att program och detaljplaner tas fram.

Sveriges geologiska undersökningar

Sveriges geologiska undersökningar avstår att yttra sig i ärendet men hänvisar till information på deras hemsida.

Trafikverket

Trafikverket har inga ytterligare synpunkter i utställningsskedet.

Västarvet

Västarvets synpunkter från samrådsutkastet kvarstår. Under första punkten sidan 61, årtalet 1950 bör justeras till efterkrigstiden. I faktarutan sidan 60, rubriken på dokumentet ska vara ”Restad gård, kulturhistorisk utredning, Vänersborg (Regionmuseum VG 2001)”. En redaktionell ändring bör genomföras på s. 60, tredje stycket samt sid 61 under lagkrav; Kulturmiljölagen förkortas KML, inte KUM.

Kommentar: De redaktionella ändringarna har genomförts, kulturmiljölagen förkortas KML i dokumentet. Den kulturhistoriska utredningen på Restad Gård refereras enligt Västarvets rekommendation.

Den historiska tillbakablicken bör kompletteras med de andra kommundelarna.

Kommentar: Den historiska tillbakablicken har till viss del justerats.

Vänersborgs kommun bör ta fram ett kulturmiljöprogram

Kommentar: Framtagandet av en bevarande- och utvecklingsplan finns med som fortsatt arbete.

Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen har inga ytterligare synpunkter i utställningsskedet.

Svenska Kraftnät

Svenska kraftnät ser gärna att det tydligt framgår vilka ledningar som tillhör stamnätet för el i kommunens översiktsplan.

Kommentar: Kartbilden som redovisar stamnät för elledning (sid 84) har förtydligats genom en uppdelning av stamnät för el samt övriga kraftledningar. Såväl stamnät som andra större elledningar finns sedan tidigare inlagda i ÖP-kartan.

Fyrstads Flygplats

I texten och bildtexten i huvuddokumentets stycke ”Flyg” berörs flygplatsens influensområden. Områden berörs också i underlagsdelen.

Bilden med tvärsnittssektionen har siffran +89 m, det ska vara +86 m.

Kommentar: Korrigering är gjord.

I texten i huvuddokumentets stycke ”skapa säkra och hälsosamma miljöer” saknas förklaring till varför man valt att utgå från bullerkurvan S2. Denna kurva finns inte med i flygplatsens miljötillstånd från år 2013.

Kommentar: Som framgår av bakgrundstexten och i rekommendationen är bullerutbredningskartan för flygplatsen baserad på en ny utredning 2015 där 70 dB(A) kan komma att överskridas 16 gånger per dygn (kl 6-22) enligt flygplatsens miljötillstånd. Eventuell likhet med tidigare redovisad kurva för 80 dB(A) beror på att den kurvan togs fram mot tidigare riktlinjer för antalet tillfällen som riktvärdet får överskridas. Förtydligande av texten har gjorts så att det framgår att de nya beräkningarna utgår från en ny förordning (SFS 2015:216).

Det bör framgå att hela kommunen ligger i flygplatsens influensområde med hänsyn till flyghinder, flygbuller och elektromagnetisk störning. Utanför de hinderytor som finns i bilderna och utanför kontroll- och buffertzonen finns ytterligare ytor att förhålla sig. Se exempelvis s. 94 i huvuddokumentet.

Flygplatsen har kommunikations- och navigeringsutrustning utanför det område som betecknas A1 i kartunderlaget. Dessa ska också skyddas och bör markeras.

Kommentar: Efter dialog med flygplatsen har ny information förts in i huvuddokumentet, bland annat en ny rekommendation om att plats för kommunikations- och navigeringsutrustning behövs. Dock görs bedömningen att detaljeringsgraden skulle bli alltför hög om alla restriktioner fördes in i översiktsplanen och i kartan. Hänsyn till flygplatsens riksintresse tas i varje planärende och i bygglovsprövningar som kan innebära flyghinder.

Ett intressant fortsatt arbete för att minska flygets belastning på miljön, ”fortsatt arbete” s. 89, kan vara att Vänersborgs kommun tar initiativ som kan leda till inhemsk, och till och med lokal, produktion av bioflygbränsle med lokal råvara som grund.

Kommentar: Förslaget kan läggas fram även om det inte hamnar med i aktivitetslistan.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund anser att översiktsplanen har inverkan på deras långsiktiga planering. Det framkommer inte i huvuddokumentet om man använt Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds handlingsprogram i framtagandet av Översiktsplanen. Detta dokument bör om det har använts, även listas som ett styrdokument på s. 27-29, då det rör vattenresurser samt har betydelse för markanvändning.

Kommentar: Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds handlingsprogram har lagts till som ett regionalt styrdokument i huvuddokumentet. Kommunen bör beakta handlingsprogrammet i planering gällande vattenresurser och markanvändning.

Behovet av tillgänglighet för räddningstjänsten bör åskådliggöras.

Kommentar: Detta hanteras i detaljplanering och bygglov.

NÄRF anser att texten om bostäder i närhet till transportled för miljöfarligt gods bör utökas.

Kommentar: NÄRF:s förslag på textjusteringar har genomförts.

NÄRF anser att det är lämpligt att man i framtiden tar fram en kommunövergripande riskhanteringsplan.

Kommentar: Att ta fram en kommunövergripande riskhanteringsplan är en fråga för kommunens framtida arbete och är inget som lyfts fram i aktivitetslistan. Det finns i dagsläget ingen funktion/verksamhet i kommunen som arbetar med risker enligt lagen om skydd mot olyckor.

Vid planläggning bör risken för suicid, exempelvis vid plankorsningar och överfarter, beaktas för att uppnå målet med utvecklingsprincipen.

Kommentar: Detaljeringsgraden är för stor för att vara en ÖP-rekommendation

NÄRF anser att det finns ett behov att beskriva problematiken kring brandvattenförsörjning. I fortsatt arbete bör man ta fram riktlinjer för brandvattenförsörjning i samråd med Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Kommentar: Kommunen delar NÄRF:s uppfattning om att det bör tas fram riktlinjer för brandvattenförsörjning. Brandvattenförsörjningen bör hanteras inom ramen för eventuella detaljplaner och möjligen i fördjupade översiktsplaner.

Utvecklingsprincip 5: NÄRF anser att det är viktigt att belysa, att vid utökad tillgänglighet för allmänheten till vatten kommer även ett ökat behov av livräddningsutrustning.

Kommentar: Detaljeringsgraden är för stor för att vara en ÖP-rekommendation

GRANKOMMUNER

Melleruds kommun

Melleruds kommun anser att närheten och gemensamma intressen med Mellerud och Dalsland kan belysas mer, för att få en bättre förankring vid framtida samarbete och särskilt peka ut behovet av förbättrad E45.

Kommentar: Infrastrukturfrågor belyses i Fyrbodals kommunalförbund och där råder enighet kring behovet av en förbättrad E45. Gemensamma intressen och närhet till Dalsland anses vara tillräckligt belyst i Översiktsplanen.

Lidköpings kommun

Lidköpings kommun har beslutat att inte lämna några synpunkter på förslaget. Kommunen ser positivt på att det finns beslut på att anlägga fler spår, i samband med nytt resecentrum i Vänersborg och byte av järnvägsbro.

Lilla Edets kommun

Lilla Edets kommun har inget att erinra i ärendet gällande ny Översiktsplan för Vänersborgs kommun.

INTRESSEORGANISATIONER OCH POLITISKA PARTIER

Infrastrukturgruppen, Brålanda Företagarförening

Föreningen anser att planen bör beskriva utveckling av hela kommunen på ett tydligare sätt. Resurser och investeringar krävs där folk bor, i hela kommunen, i enlighet med Vänersborgs kommuns vision ”Attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet”.

Kommentar: Översiktsplanen trycker på vikten av en levande landsbygd och lyfter bland annat in infrastrukturens utveckling kring de mindre orterna som ett viktigt sätt att utveckla kommunen. Visionen är en central utgångspunkt för detta. Vilka investeringar som kommunen och andra aktörer sedan gör styrs till stor del av andra processer även om översiktsplanen ger vägledning kring frågor som rör mark- och vattenanvändning.

Föreningen anser att ÖP tydligare måste beskriva skillnader och möjligheter mellan kommunens tre delar Vänersborgs stad, övriga 5 tätorter och landsbygden, eventuellt som ytterligare en grundstrategi för de mindre tätorterna. Alla områden har sin unika utvecklingspotential.

Kommentar: Kommunens mindre tätorter lyfts framför allt fram i grundstrategi 3. När det gäller utvecklingsprinciperna är det bland annat i samband med rekommendationer om utveckling av stations samhällen samt tätortsutveckling som dessa orter berörs. Förhoppningen är att kommande arbete med fördjupade översiktsplaner kommer att innebära att orternas olika utvecklingsmöjligheter blir tydligt genomlysta.

ÖP2017 innehåller en stor blandning av orden Vänersborg och Vänersborgs kommun när man egentligen menar kommunen.

Kommentar: Huvuddokumentet i ÖP2017 har granskats utifrån obalans på orden Vänersborg och Vänersborgs kommun. Justeringar har gjorts i dokumentet för att tydliggöra och framhäva hela kommunen på ett bättre sätt.

I utvecklingsprincip 14 beskrivs ensidigt avfarts- och tillfartsvägars förbättringspotential till Vänersborgs kommuns centralort.

Kommentar: Det finns behov av många vägförbättringar. När det gäller Brålanda ligger sedan områdesplanen antogs 1984 ett förslag på ringled i sydväst, vilket har aktualitet och kommer att studeras då områdesplanen ses över (vilket ligger som fortsatt arbete). I översiktsplanen lyfts endast två nya vägförbindelser fram då dessa inte tidigare föreslagits. Det finns även Trafikverkets vägreservat för bland annat E45 med i ÖP-kartan.

I utvecklingsprincip 8 har rubriken ”Utveckla landsbygden varsamt” inte ändrats trots tidigare påpekande utan tolkas fortfarande som att landsbygdsutveckling inte ska prioriteras eller fokuseras. Det borde vara precis tvärtom: ”Utveckla Landsbygden”.

Kommentar: Rubriken för utvecklingsprincip 8 har ändrats till ”Utveckla landsbygden”.

På sidan 8 i huvuddokumentet kommenteras framtagandet av en fördjupad översiktsplan för Vänersborg-Vargön. Varför finns ingen kommentar om motsvarande arbete för Brålanda?

Kommentar: Arbetet med fördjupad översiktsplan för Vänersborg-Vargön inleddes redan då förra översiktsplanen var nyantagen 2006 och arbetet ska nu avslutas. Fördjupade översiktsplaner för övriga orter finns med i aktivitetslistan.

Föreningen anser att ÖP2017 bör beskriva möjligheter istället för svårigheter angående tåginfrastruktur, för att minska en negativ klang – exempelvis s. 7. Det bör framhävas att planering pågår för att förbereda tågstopp i kommunens Dalslandsdel – Brålanda och Frändefors.

Kommentar: Länsstyrelsen redovisar i sitt yttrande att detaljplanering för planering inför ett tågstopp inte bör göras förrän det finns beslut på att det är helt klart med tågstopp och att finansiering av nya mötesspår är klart. Däremot kan vi i vårt arbete utgå ifrån Västtågsutredningen, men detta innebär inte att vi börjar investera i infrastruktur innan besluten är tagna. Västtågsutredningen förväntas antas under 2018.

Föreningen anser att bilden på spårkarta (s.34) bör bytas ut, eftersom den speglar den gamla Målbilden 2035. Den reviderade Målbilden 2035 bör användas.

Kommentar: Väststågutredningen är ännu inte antagen, om det är denna som åsyftas.

Föreningen anser att kommunen ska verka för snabb utbyggnad av E45 till 2+1 väg genom södra Dalsland, vilket bör framgå av ÖP 2017 Vägnätet norr om Vänersborg samt vikten av närheten till Oslo och Karlstad bör tydliggöras. Det skapas en obalans i texten när vägnätet söderut samt inom Trestad lyfts fram som välfungerande.

Kommentar: Detta görs inom ramen för Fyrbodals arbete med regional plan och nationell plan.

Nya moderaterna i Vänersborg

Nya moderaterna anser att ÖP bör öppna upp för möjlighet till nyetablering för både bostäder och företag på landsbygden, oavsett om det är i anslutning till befintlig bebyggelse eller inte.

Kommentar: Översiktsplanen är relativt tillåtande, i jämfört med tidigare ÖP. Efter samrådet gjordes också revideringar för att lyfta fram landsbygdens utvecklingsmöjligheter bättre. Bland annat lades LIS-områden till för att möjliggöra mer bebyggelse i attraktiva områden. Förutom översiktsplanen regleras möjligheterna till ny bebyggelse av en mängd lagar och förordningar där bevarandefrågor och olika hänsynstaganden lyfts fram.

Nya moderaterna anser att ÖP2017 bör påvisa alternativa strandskyddszoner, då det redan nu finns utredningar kring liberalisering av strandskydd. Detta kan ses som ett förebyggande arbete, så att inte hela ÖP behöver revideras om Riksdagen beslutar om mer medgivande strandskyddsgränser. För att påvisa möjligheter istället för utmaningar bör antalet LIS-områden utökas.

Kommentar: Strandskyddet är inte redovisat i ÖP-kartan, men i underlagsdelen visas en översiktlig bild av var strandskydd gäller i dagsläget. Om strandskyddet skulle ändras är det inget stort problem. Vid planering och bygglov kommer det för tillfället gällande strandskyddet att styra kommunens beslut.

En översyn av LIS-områden är med i aktivitetslistan. Ytterligare LIS-områden behöver stämmas av med bland annat Länsstyrelsen innan antagande.

Nya moderaterna anser att markerade områden för värdefullt naturområde, värdefullt kulturlandskap och övrigt skyddade områden begränsar äganderätten för ett stort antal fastighetsägare och genom ÖP påverkas både utveckling och fastigheternas värde på ett negativt sätt.

Kommentar: Det är en nödvändig följd av hänsyn till allmänna intressen att enskilda intressen kan få stå tillbaka. I de flesta fall finns redan restriktionerna för fastighetsägare genom de riksintressen, skydd och hänsynskrav som redovisas i underlagsdelen. Översiktsplanen är bara vägledande och inte juridiskt bindande.

Villaägarna Vänersborg, Trollhättan, Lilla Edet

Villaägarna anser att kommunen med ganska stora möjligheter till nybebyggelse bör avsätta en del till småhusbebyggelse så att syftet med blandad bebyggelse kan uppnås. Bostäder bör byggas på ett hållbart sätt.

Kommentar: Enligt utvecklingsprincip 7 ska planeringen sträva efter att skapa blandad bebyggelse. I de senaste större detaljplanerna (Holmängen, Skaven/Öxnered, Onsjö) är förslag att bebyggelse typer och upplåtelseformer ska blandas.

Villaägarna framhäver att byggande nära befintliga tätorter, med en känsla av landet, skapar en säker och trygg miljö.

Kommentar: Översiktsplanen ger stöd åt att ny bebyggelse i första hand utvecklas i anslutning till befintlig bebyggelse (se bl.a. utvecklingsprincip 6, 7, 8 och 10) samt att det finns god tillgång till rekreativ möjligheter (utvecklingsprincip 4). Kommunen har under 2016 tagit fram en ny detaljplan för Elgårde i Frändefors, planen möjliggör blandad bebyggelse i anslutning till tätorten fast med känsla av landet.

Villaägarna anser att det är viktigt att det finns en rimlig avvägning mellan strandskydd och möjlighet till boende nära vatten utan att allmänhetens möjlighet till rekreation och vistelse försämras.

Kommentar: Strandskyddet gäller där länsstyrelsen fastslagit, oavsett vad översiktsplanen säger. Genom LIS-områden ger översiktsplanen dock fler möjligheter att upphäva eller ge dispens för ny bebyggelse nära vattnet. I varje ny detaljplan inom strandskyddat område görs en avvägning mellan möjlighet till attraktiva bostäder i närhet till vatten och allmänhetens möjlighet till rekreation och vistelse.

Villaägarna anser att Vänersborgs kommun bör stötta med energirådgivning och aktivitet för att de vanligaste felen och för höga byggkostnader ska undvikas.

Kommentar: Kommunen erbjuder energirådgivning och ger alltid kunskapsstöd i samband med bygglovsprövning. Energi- och klimatrådgivningen är till för företag, föreningar och organisationer men även privat personer. Detta är inget som behöver lyftas in i översiktsplanen.

För att möjliggöra fossilfri trafik bör en plan finnas för inrättande av laddstationer för elfordon på strategiska platser.

Kommentar: Frågan ryms i den strategi för ett fossiloberoende Vänersborg som tas upp som fortsatt arbete och är med i aktivitetslistan.

Besöksmål så som marknader och antikaffärer möjliggör för besökare. Viktigt att hänsyn tas till befintliga verksamheter vid ny planläggning.

Kommentar: Frågorna berörs bland annat i utvecklingsprincip 9.

Villaägarna anser att tågstopp i Brålanda och Frändefors är viktiga för utvecklingen samt att det möjliggör bra arbetspendling inom Västra Götalandsregionen, även till angränsade regioner.

Kommentar: Kommunen arbetar för dessa tågstopp och de lyfts fram i översiktsplanen som viktiga utgångspunkter för planeringen.

Detaljplan för Skaven/Öxnered har varit ute på samråd. Villaägarna undrar om det finns planer på en kollektivtrafiksträckning mellan Öxnered/Skaven och Onsjö?

Kommentar: En förutsättning för en ny busslinje där är att vägen finns. Kommunen för dialog med regionen och kollektivtrafikföretag kring busslinjenät med mera. Frågan kommer att aktualiseras ytterligare i arbete med fördjupas översiktsplan för Vänersborg och Vargön.

ENSKILDA KOMMUNINVÅNARE

Bo Wänerberger

Kommuninvånaren anser att hela området öster om Kvarntorpsbäckens ursprungliga lopp (Nordkroken) bör kvarstå som B1 för framtida bostadsändamål/tätortsutveckling. Den del av området öster om denna linje som har markerats S1 (risk för översvämning) bör därför också markeras B1.

Kommentar: De avvägningar som gjorts i utställningsförslaget är tillräckliga som grund för FÖP-arbetet, där markanvändningen kommer att specificeras på en mer detaljerad nivå.

Kommuninvånaren kräver att området N4 Halleskogen/Kvarntorpsbäcken hålls utanför befintlig bostadstomt vid Lilla Lindås.

Kommentar: Rekommendationerna i översiktsplanen kan inte jämföras med bestämmelser i till exempel en detaljplan. Översiktsplanen utgör vägledning i grova drag som sedan kan preciseras och justeras om det blir aktuellt med detaljplaneläggning. I nästan alla fall ligger privata tomter inom översiktsplanens hänsynsområden, vilket inte behöver utgöra hinder för fastighetsägarna att utveckla den pågående markanvändningen på redan ianspråktagen mark.

Lennart Lindbom

Kommuninvånare anser att det saknas en beredskap för bostadshusbyggnad, kommunen bör ha ett flertal tomter i beredskap. Redogör även för ett flertal korrigerings- och tilläggsförslag i huvuddokumentet.

Kommentar: Frågan angående beredskap för tomter behandlas i bostadsförsörjningsprogrammet. Översiktsplanen ger tillräckligt utrymme för bostäder. De flesta av korrigerings- och tilläggsförslagen har tagits i beaktning och dokumentet har justerats. I huvuddokumentet har vi dock valt att ha kvar begreppet kultur istället för konst.

Johan Larsson

Kommuninvånaren anser att ÖP2017 bör skapa förutsättningar för att kunna utveckla en småbåtshamn i Nordkroken i framtiden, detta bör tillkomma i planen. Exempel på område är "Gamla badplatsen", 300 meter väster om Nordkroken brygga. En småbåtshamn med vågbrytare och riktiga bryggor skulle öka Vargöns attraktivitet. En parkering samt anslutningsväg bör även tillkomma.

Kommentar: I det fortsatta arbetet ska fler småbåtshamnar i kommunens östra delar utredas. Frågan är för detaljerad för ÖP, men har stor relevans för FÖP Vänersborg och Vargön.

Kommuninvånaren anser även att ängen, öster om Nordkroksvägen bör behålla sin öppna karaktär och bör inte bebyggas. Området har idag höga och unika värden av natur och fauna.

Kommentar: De avvägningar som gjorts, i utställningsförslaget är tillräckliga som grund för FÖP-arbetet, där markanvändningen kommer att specificeras på en mer detaljerad nivå.

Carl Waern

Kommuninvånaren ger förslag på lämpligt LIS-område på Vänersnäs, Havregärdet. Där finns idag en mer förtätad bebyggelse och det kan därför inom området anses lämpligt att uppföra flera hus för permanentboende utifrån de krav som ställs på ett LIS-område. Området är inte klassat som känslig natur eller Natura 2000. Rätt utformat kan allas intressen tillgodoses.

Kommentar: En översyn av LIS är med i aktivitetslistan. Ytterligare LIS-områden behöver stämmas av med bland annat länsstyrelsen innan antagande.

Christer Waldemarson

Kommuninvånaren anser att ÖP2017 saknar kopplingar, referenser och tydliga åtgärdsförslag i grundstrategier och utvecklingsprinciper från kommunens egna undersökningar samt de samlade resultaten från exempelvis medborgarundersökningar från SCB, näringslivsundersökningar från Svenskt Näringsliv, Cykelranking från cykelfrämjandet, PISA från skolverket, m.fl. Ett eventuellt lågt betyg i en kommun-ranking bör resultera med åtgärdsförslag i en Översiktsplan eftersom det ofta är långsiktigt arbete som ger förbättrat resultat.

Kommentar: ÖP är inte rätt forum för att hantera dessa frågor. Resultatet i dessa frågor ändras år för år men Översiktsplanen ska rimligen hålla i 10 år. Dessa strategiska frågor hanteras av respektive nämnd och förvaltning.

Historisk tillbakablick: Det är viktigt att text under rubriken ”historisk tillbakablick” speglar, strukturerar och beskriver samma typ av historisk tillbakablick oberoende beskrivande tätort eller kommundel och inte enbart ett fokus på centralorten Vänersborg.

Kommentar: Avsnittet om historisk tillbakablick har kompletterats med en mer representativ bild av Vänersborgs kommuns historik, där landsbygd lyfts fram mer än i utställningshandlingen.

Det finns flera faktafel på sidan 23 beträffande kommunreformen 1971 samt kommunernas sammanläggning 1974. Brålanda Municipalsamhälle upphörde 1956, därefter Brålanda kommun fram till 1974. Västra Tunhem var aldrig någon landskommun 1973 eftersom begreppet landskommun upphörde 1970 (efter 1970 benämndes bara kom-

mun). Även information om Frändefors kommun saknas helt. Kommunsammanläggning 1974, detta årtal är i dagsläget kommunens tillkommelse vilket klart bör framgå av ÖP2017.

Kommentar: Korrigeringar har gjorts i avsnittet om historisk tillbakablick. Frändefors kommun har lagts till samt att det tydliggörs att alla mindre kommuner vid kommunsammanslagningen 1974 blev ett enat Vänersborgs kommun.

Grundstrategi 2 och strategi 9 bör beskriva alla tätortcentra oavsett om det är kommunens centralort eller någon av de andra av kommunens tätorter. Vänersborgs kommun har ett stort ansvar att bedriva kommunala angelägenheter där folk bor, detta bör tydligare framgå i ÖP2017.

Kommentar: I grundstrategi 2 läggs fokus på kommunens centralort. Småorter och dess centrum lyfts fram i grundstrategi 3. För att förtydliga alla tätorter, har den första rekommendationen i utvecklingsprincip 9 justerats och lyfter nu fram att lokaler för handels- och serviceändamål bör säkras i planer för tätorters centrum.

Grundstrategi 3: Beskriver alltför mycket en slags förhållandesituation mellan stad och landsbygd. Urbaniseringsgrafan s.40 bör tas bort och anslutande text omstruktureras eftersom den ensidigt beskriver en historisk nationell omförflyttning. Ett starkare skäl för Vänersborgs kommun är att intressera sig för flyttstudier och födelsenetto än demografi. Detta bör beaktas och speglas i Grundstrategi 3.

Kommentar: Den bilden anses fortfarande som aktuell. Demografi är en av kommunens största utmaningar de kommande åren. Urbanisering är en global drivkraft som har pågått i många år. Diagrammet beskriver en stabilisering i urbaniseringen. Befolkningen utanför tätort har legat konstant de senaste 30-40 åren. Flyttstudier, födelsenetto är ofta förändringar i ett kortare perspektiv. Inflyttningen från Syrien var stor liksom födelsenettet under 1990-talet. Dessa förändringar är oftast i ett kortare perspektiv medan förändringen genom urbanisering kan spåras långt tillbaka i tiden. Vissa av frågorna finns att studera i kommunens Omvärldsanalys med aktuell befolkningsprognos. I den senare analyseras flyttningar och födelsenetto mer ingående då de är en grund för prognosen.

Grundstrategi 3: Ta bort ord och ändra andemening som att kommunen ska ”- försöka stötta människor som finns i småorterna och på landsbygden” s.42.

Kommentar: Texten har justerats.

Utvecklingsprincip 13: Hela kommunens fjärrvärmenät bör skrivas med text och karta. Även nät för biogas bör beskrivas och redogöras för.

Kommentar: I utvecklingsprincip 13 har en kompletterande text lagts till som redogör att fjärrvärme finns i Brålanda och Frändefors. Detaljerade redovisningar i bildform görs inte på en så detaljerad nivå. Biogas i Brålanda benämns i utvecklingsprincip 13.

Utvecklingsprincip 13: Vänersborgs kommun bör i ÖP2017 förslå en utbyggnad av enklare återvinningscentraler med begränsade öppettider vid de mindre tätorterna. Detta för att minska transporttider och miljöbelastning för resor till södra delen av kommunen,

få utökad hållbarhet enligt kommunens Vision och ökad service till kommunens invånare. ÖP2017 bör även föreslå, exempelvis Fastighetsnära Insamling (FNI) som ett tänkbart alternativ som kommunens framtida avfallshantering.

Kommentar: Frågan är för detaljerad för att hanteras på ÖP-nivå. Det finns med i aktivitetslistan att ta fram en ny avfallsplan.

Utvecklingsprincip 6, 10 och 14: Vänersborg beskrivs ha ett strategiskt läge när det gäller tågtrafik. ÖP2017 bör tydliggöra och vägleda vilken järnvägsknut och huvud-resecentrum som ska gälla i Vänersborgs kommun. ÖP2017 bör också beskriva kommunens övriga befintliga tåghållplatser samt förslag på nya tåghållplatser enligt Västtågsutredningen och Målbild 2035. Öxnered bör ha störst potential att bli kommunens resecentrum där två viktiga järnvägslinjer knyts ihop och har ett bra strategiskt läge.

Kommentar: Bedömningen är att det är bättre att inte specificera vilken järnvägsknut och huvudresecentrum som ska gälla i Vänersborgs kommun. Kommunen vet ännu inte hur och när Målbild 2035 kan genomföras i sin helhet. Kommunen har två järnvägsstationer men med olika mycket trafik. Service och annat utgår utifrån hur många som bor i anslutning till området. Kommunen har ingen avsikt att utse något huvudresecentrum.

Utvecklingsprincip 16: Kommuninvånaren anser att utvecklingsprincipen beskriver att buller begränsar möjligheten att exploatera nya områden som ligger nära infrastruktur och verksamhetsområden, vilket kommuninvånaren anser kommer leda till hämmande av kommunens utveckling inom flera tätorter. Det bör finnas en text som öppnar upp för lösningar på skyddsåtgärder med buller och vibration i både befintliga samt framtida sträckningar av väg/järnväg.

Det finns därvid ett behov av ömsesidig samverkan mellan Vänersborgs kommun och trafikverket att finna buller/ vibrationslösningar. Bör framgå i ÖP2017 som åtgärdsförslag på kort sikt.

Kommentar: Det som anges i Översiktsplanen inriktat på buller, är område där utredning behöver göras och detta möjliggör för den öppning som efterfrågas. Buller och bulleråtgärder hanteras mer ingående inom detaljplaneprocessen och är således en för detaljerad fråga att hantera på översiktsnivå.

KOMMUNENS NÄMNDER

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden har inget att erinra mot Ny översiktsplan för Vänersborgs kommun.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden har tagit del av förslaget till Ny översiktsplan för Vänersborgs kommun och har inget att erinra.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Miljö- och hälsoskyddsämnden anser att det av översiktsplanen bör framgå att fler vatten än Väneren har ett utökat strandskydd, dvs. mer än 100 m från strandlinjen (sid 59 och 68).

Kommentar: Eftersom det är betydelsefullt att hålla formuleringarna i rekommendationerna enkla och kortfattade har upplysningen inte förts in. Var strandskyddet är utökat på andra platser i Sverige är inte relevant för Vänersborgs översiktsplan. Påpekande är inte av betydelse för kommunen och det är viktigt att hålla texten i rekommendationerna kortfattade.

Texten under utvecklingsprincip 15 behöver uppdateras, då förutsättningarna för två planerade bergtäkter har förändrats (sid 92).

Kommentar: Texten om bergtäkter har uppdaterats för att stämma överens med dagens läge (2017), en ny bergtäkt har beviljats samt en ny känd bergsfyndighet har upptäckts. Kartan har även uppdaterats utifrån den nya informationen.

Kopplingar till de nationella friluftsmålen saknas. Dessa bör finnas med under exempelvis utvecklingsprincip 4.

Kommentar: En koppling till de nationella friluftsmålen har lagts till i huvuddokumentet, avsnittet utvecklingsprincip 4. Texten har kompletterats och i fortsatt arbete med att ta fram en friluftspan bör de nationella friluftsmålen vara vägledande.

Rekommendationen i utvecklingsprincip 4, att naturområden bör användas som skyddszon bör kompletteras med uppgifter om skyddsskogar eller med hänvisning till grönplanen.

Kommentar: Rekommendationen i utvecklingsprincip 4, att naturområden bör användas som skyddszon har kompletteras med att de skyddsskogar som pekas ut i Vänersborgs kommuns Grönplan (kap 2.6) ska bevaras.

Inom områden som pekas ut för möjlig bebyggelseutveckling (B3 och B4) samt LIS-områden (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen) förekommer jordbruksmark, höga naturvärden och arter som skyddas av artskyddsförordningen. Stor hänsyn kommer därför behöva tas i samband med planläggning och byggnation i dessa områden och det är viktigt att artskyddet kommer med tidigt i planeringsprocesser och bygglov.

Kommentar: Synpunkten finns även med i länsstyrelsens granskningsyttrande och kommer att ingå i framtida tillämpning av översiktsplanen. Synpunkten rör hur planering och behovsbedömning görs utifrån ÖP.

Översiktsplanens rekommendationer och vägledningar gällande exploatering av jordbruksmark bör ses över med avseende på avvägningar och domstolspraxis.

Kommentar: I aktivitetslistan finns förslag att kommunen gör en sådan översyn och tar fram riktlinjer för hur jordbruksmark ska hanteras i planeringen.

Närhet till natur och grönområde samt förväntad kvalitet på bostäders utemiljöer utifrån ett barnperspektiv kan beskrivas bättre i översiktsplanen. Det bör även framgå tydligare vad som avses med god tillgång till grönytor för olika ändamål.

Kommentar: Frågor berördes i samrådet om översiktsplanen. Det framkom då att ett mer omfattande arbete skulle behövas för att kunna anta kommunala riktlinjer för avstånd till olika typer av grönytor med mera. I aktivitetslistan finns förslag på att gå vidare med bland annat riktlinjer för stadsodling och skolgårdar.

Grön infrastruktur och gröna korridorer redovisas inte i översiktsplanen. Det är av stor vikt att säkerställa tillgång till grönytor och grön infrastruktur i det fortsatta arbetet och att frågorna ges utrymme i den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön.

Kommentar: Översiktsplanens utvecklingsprincip 4 fastställer generella rekommendationer kring grönområden i och nära tätort. Dessa är en viktig utgångspunkt både för fördjupad översiktsplanering, detaljplanering och bygglovsprövning.

Trafiklänken mellan Onsjö och Öxnered är en viktig framtida kommunikationslänk och påverkar riksintresse för kulturvård. Översiktsplanen redovisar inte exakt dragning och det framgår av konsekvensbeskrivningen att stor vikt kommer läggas vid att minimera negativ påverkan i samband med byggandet av vägen. Diskussioner har förts om vägens dragning ska nyttja den befintliga vägen som går in vid Brätte. Nämnden anser att denna vägsträckning är högst olämplig på grund av höga kultur- och naturvärden samt att det skapar en barriär för friluftsliv och den tänkta utbygganden av Vassbotten runt. Alternativa vägsträckningar bör därför sökas.

Kommentar: Synpunkterna finns med i fortsatt utredningsarbete. Natur- och kulturvärden i Brätteviken finns utpekade i översiktsplanen. Översiktsplanen låser inte dragningen utan hänvisar till hänsynstagande i den framtida planeringen.

Enligt åtgärdsprogram för Västerhavets vattendistrikt ska kommunen uppdatera sin översiktsplan med regionala vattenförsörjningsplaner. Dessa uppgifter ingår i Blåplanen och översiktsplanen bör därför kunna hänvisa till denna.

Kommentar: Utvecklingsprincip 13 har kompletterats med uppgifter om vattenförsörjningsplan, hänvisning har gjorts till Vänersborgs kommuns Blåplan.

I aktivitetslistan pekas behov av nya beslutsunderlag samt förbättringar av befintliga beslutsunderlag ut. Exempelvis; behovet av natur- och friluftsprogram, kartläggning av buller och prioritering av undersökning och sanering av förorenad mark. Nämnden anser att det är av stor vikt att dessa beslutsunderlag tas fram för att ge förutsättningar för en god mark- och vattenanvändning och genomförande av ÖPs intentioner. Det är därför viktigt att det skapas ekonomiskt utrymme för genomförande. Genom god samordning mellan förvaltningarna och med framförhållning kan ekonomiska medel t.ex. genom LONA eller andra statliga bidrag erhållas för olika utredningar vilket kan hålla nere kostnaderna.

Kommentar: Synpunkten rör fortsatt arbete och inte innehållet i ÖP-dokumentet. Aktivitetslistan utgör ett stöd för att bättre kunna följa upp dessa frågor.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden har inget att erinra mot förslaget till ny Översiktsplan.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Lars Rudström
Planeringssekreterare
Projektledare för översiktsplanen

BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Pål Castell
Planarkitekt
Projektledare för översiktsplanen